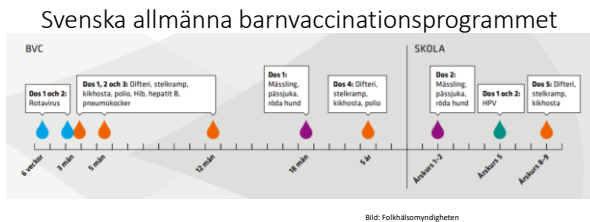

Att förebygga kikhosta 2023-03-10

Ann Sofie Cavefors Barnhälsovårdsöverläkare
ann-sofie.cavefors@vgregion.se

1

3

Spädbarn- allvarligast sjuka

Många behöver sjukhusvård

När barn under 3 månader får kikhosta

- 4 av 10 får komplikation (ofta andningsuppehåll)
- 7 av 10 läggs in på sjukhus
- 8 av 10 har attackvis hosta under 3 veckor eller längre

5

FALLBESKRIVNING

Viktigt vara medveten om att kikhosta förekommer

Generös provtagning samt snabb diagnostik och behandling kan förhindra svår sjukdom eller dödsfall

Andi Sundelin, specialläkare/kliniska, inspektör
Ann-Christie Lundström se
Erik Tingberg, med dr, infektionläkare, läsa inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) vill med två fall uppmärksamma vården på att kikhosta kan orsaka allvarliga sjukdomstillstånd hos spädbarn.

HUVUDBUDDSKAP 2018/18/18/18/18
Det är viktigt med högt medvetenhet om att

LÄS ARTIKEL SOM PDF

ESTERAS SIDA
Läkartidningen 2018/18/18/18/18
Läkartidningen 20/2018
Läkartidningen 20/2018-03-25

4 KOMMENTARER KOMMENTERA

f t in

VECKANS JOBB I FOKUS
Dr Anna Nilsson, Medicin/Infektion

Läkartidningen 39/2018

2

Kikhosta

- I värsta fall livshotande
- För spädbarn är hushållskontakter vanligaste smittkällan, främst mamman, vilket innebär risk att barnet är yngre vid insjuknandet
- Rutin vaccination har minskat pertussis med 99 %
- Varken vaccination eller sjukdom ger ett fullständigt och livslångt skydd

4

Pertussis surveillance in Sweden – 23rd annual report

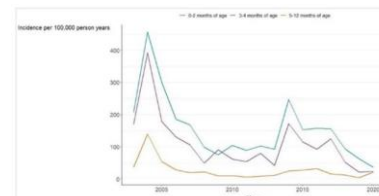

Figure 6: Incidence of pertussis in laboratory-confirmed pertussis cases in infants 0–2 months, 3–4 months, and 5–12 months of age. Data collection was performed in the EPS study in infants with onset of pertussis disease between January 1, 2003, and December 31, 2020.

6

Kikhosta nuläge

Figur. Antal rapporterade fall av kikhosta 2014-2022. Bild: FOHM

- Ovanligt få fall av kikhosta sedan start av pandemin
- En ökning kan ske snabbt
- Vaccination av gravida för att skydda spädbarnen innan ett utbrott

7

Rekommendation

Vaccination mot kikhosta för gravida

- Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination mot kikhosta från gravidvecka 16
- Syftet är att skydda de yngsta barnen mot svår sjukdom
- Avgiftsfritt i VGR med start 17/3 2023
- Vaccinationen ordineras av läkare

8

Vaccinet är säkert och effektivt för både den gravida och fostret

- Vaccinet är säkert och skyddar både den gravida, och det nyfödda barnet, studier från flera olika länder
- Barn under 2 mån
 - Effektivitet 90-93 % mot sjukdom
 - >95 mot död av kikhosta
- Blunting-effekt ses under barnets första år, har inte praktisk betydelse och syns inte längre efter booster-dosen vid 1 år

9

Vaccin mot kikhosta för gravida

- Indikation: Passivt skydd mot kikhosta i tidig spädbarnsålder efter immunisering av modern under graviditeten
- Vaccin mot tetanus, difteri och kikhosta, påfyllnadsdos
 - Boostrix
 - Triaxis
 - (Boostrix polio)

10

Ny vaccination vid varje graviditet

- Vaccination under graviditet överför antikroppar till placenta och därmed ger spädbarnet en hög nivå av antikroppar efter födseln
- Antikropps-nivån sjunker snabbt efter vaccination

11

Planera vaccination mot kikhosta i god tid

- Vaccination rekommenderas efter graviditetsvecka 16
 - Minst 8 v före förlossning är optimalt
 - Sen vaccination kan leda till att prematura barn föds utan skydd mot kikhosta
 - Det tar omkring åtta veckor från att modern vaccinerats till att fostret fått optimalt skydd mot kikhosta.
- Ingen ingen borte gräns för gravidvaccinering anges
 - Rekommendationen gäller även om tillfället ges sent i graviditeten.

12

Vaccination kan ges samtidigt med andra vaccin

- Vaccin aktuella att ges under graviditet
 - vaccin mot covid-19
 - vaccin mot influensa
 - vaccin mot difteri, stelkramp och kikhosta
- Enligt gällande rekommendationer för vaccination mot covid-19 ska vaccinationen bara kombineras med högst ett annat vaccin
- Kombinationsvaccinet mot tetanus, difteri och kikhosta kan samvaccineras med vaccination mot influensa eller covid-19.

13

Sammanfattning: Det är ett bra val att vaccinera sig mot kikhosta under graviditeten

- Kikhosta finns i samhället
- Barn kan dö av kikhosta
- Vaccination är säkert och väldokumenterat och skyddar mot allvarlig sjukdom och död
- Upprepad vaccination kan ge lokala biverkningar som får vägas mot den stora nyttan med vaccination

14

Mödrhälsövarlden informerar och registrerar Vårdcentralen vaccinerar

Om vaccinationer för dig som är gravid

Vaccination mot kikhosta

Har vaccination mot kikhosta givits under graviditeten?

Nej Ja Vet ej

Om ja, under vilken graviditetsvecka skedde vaccinationen?

<16 16-23 24-32 ≥33 Vet ej

15

Maternell kikhostevaccination i världen

Abu-Raya et al; Global Perspectives on Immunization During Pregnancy and Priorities for Future Research and Development: An International Consensus Statement. *Frontiers in Immunology* Vol. 11, 2020. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fimmu.2020.01282>

16

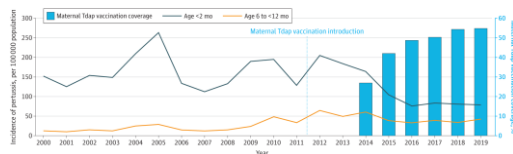
Maternell kikhostevaccination i Europa

Country	PT vaccine	DT vaccine	PT/dT vaccine
Austria			
Belgium			
Denmark			
France			
Germany			
Greece			
Ireland			
Italy			
Latvia			
Lithuania			
Malta			
Netherlands			
Norway			
Poland			
Portugal			
Romania			
Slovakia			
Slovenia			
Spain			
Sweden			
Switzerland			
United Kingdom			
Other			

Maltezou HC, Effraïmidou E, Cassimos DC, Medic S, Topalidou M, Konstantinidis T, Theodoridou M, Rodolakis A. Vaccination programs for pregnant women in Europe, 2021. *Vaccine*. 2021 Oct 1;39(41):6137-6143. doi: 10.1016/j.vaccine.2021.08.074. Epub 2021 Aug 27. PMID: 34462152.

17

JAMA Network
From: US Infant Pertussis Incidence Trends Before and After Implementation of the Maternal Tetanus, Diphtheria, and Pertussis Vaccine
JAMA Pediatr. Published online February 06, 2023. doi:10.1001/jamapediatrics.2022.5689

18

